

Berchem vooruit: een structuurschets wijst de weg...

Onlangs keurde het schepencollege de structuurschets voor Berchem-Centrum en Groenenhoek goed, nadat dit reeds gebeurde door de districtsraad van Berchem. Het woord structuurschets klinkt u wellicht vreemd in de oren. Het principe is nochtans eenvoudig. Zoals een architect een plan tekent voor de verbouwing van een huis, zo is de structuurschets een plan waarin de gewenste inrichting van het openbaar domein in Berchem beschreven is voor de toekomst. We spreken hier over verkeer, groen in de wijk, wonen in Berchem, inrichting van straten en pleinen. De structuurschets van Berchem werd ontworpen door het studie bureau Concept.

In de toekomst zullen de personeelsleden van het Ontwikkelingsbedrijf voor elk ontwerp deze brochure bij de hand nemen.

Stel: het kruispunt in uw buurt wordt heraangelegd. Het jaar voordien keurden de districtsraad en het college de structuurschets voor Berchem-Centrum en Groenenhoek goed. Hierin wordt gepleit voor een verkeersluwe inrichting van straten in bepaalde gebieden zonder doorgaand verkeer. Ook uw straat bevindt

zich in één van die gebieden. Het is dus belangrijk dat het nieuwe kruispunt verkeersluw wordt ingericht. De ontwerpers weten dit want zij kregen de structuurschets mee als basis voor hun werk.

Zo kunnen zij al hun toekomstige ontwerpen voor Berchemse straten en pleinen in elkaar doen passen.

Een structuurschets: geen blanco cheque...

In deze brochure maakt u kennis met enkele ambitieuze voorstellen. De structuurschets is op zich echter geen blanco cheque voor de uitvoering van al deze voorstellen. Het stadsbestuur moet immers bij de bepaling van haar beleid ook rekening houden met tal van andere factoren, zoals bijvoorbeeld wetgeving, stadsbegroting,...

De structuurschets is ook een leidraad voor stads- en districtsbestuur.

... wel een baken voor de toekomst.

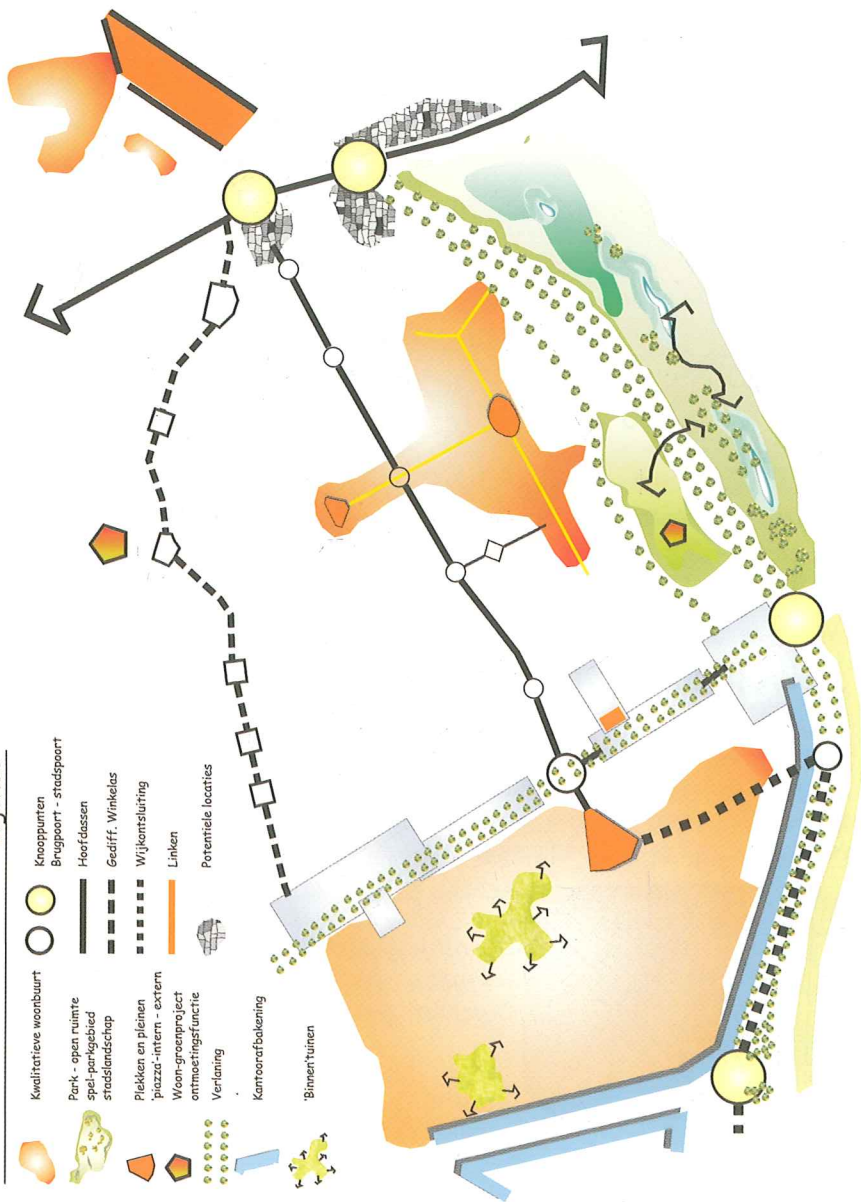
Toch heeft een structuurschets zeker zijn nut. De Berchemse beleidsmensen zullen er over waken dat de structuurschets belandt op alle tafels waar men aan de ruimtelijke inrichting van Berchem werkt. Zij zullen ook zelf al hun beslissingen hieraan toetsen.

De structuurschets belandt op alle tafels waar men aan de ruimtelijke inrichting van Berchem werkt.

legende

- Kwadratische woonbuurt
- Park - open ruimte
spel-pan-gebied
stadslandschap
- Plekken en pleinen
piazza-intern - extern
Woon-groenproject
ontmetingsfunctie
- Verlaning
- Kantoorafbakening
- 'Binnen'tuinen
- Knooppunten
Brugpoort - stadspoort
- Hoerfassen
- Gediff. Winkelas
- Wijkcontsluiting
- Linken
- Potentiele locaties

Programma CONCEPT vof
Stuvia Bouwmaatschappij
G.A. Bouwmaatschappij
G.A. Bouwmaatschappij

N
Oud-Berchem

Berchem-centrum

In deze brochure leest u soms vrij technische woorden.
Ze zijn *cursief* gedrukt.

Om de begrijpbaarheid van deze tekst te verhogen, worden deze
woorden achteraan in de brochure verklaard.

Geen doorgaand verkeer in woonstraten Berchem

Mobiliteit is een hot item in onze dichtslibbende samenleving. Om dit probleem systematisch aan te pakken stelde de Vlaamse overheid het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen op. Zij verplicht ook elke gemeente een mobiliteitsplan op te stellen. Antwerpen is hier nu volop mee bezig. In dit kader werden alle straten in categorieën ingedeeld: *in- en uitvalswegen*, *ontsluitingswegen*, *wijkverzamelwegen*, *wijkverzamelassen* en *woonstraten*. Elke categorie heeft gevolgen voor de inrichting van de straat. Als een straat bijvoorbeeld het statuut heeft van een woonstraat, zal een eventuele heraanleg zich altijd moeten richten op het weren van doorgaand verkeer.

In een woonwijk waar veel kinderen spelen, is er geen plaats voor doorgaand verkeer.

Enkele straten in de schijnwerper

Borsbeeksebrug

Alle straten in Berchem behoren dus tot één van de bovenstaande categorieën. Maar in de structuurschets kunnen we onmogelijk alle straten benaderen. Op de volgende pagina's vindt u een kort overzicht van enkele belangrijke en veelbesproken wegen in Berchem.

In – en uitvalswegen

De grote in- en uitvalswegen zijn binnen de Singel: de Grotesteenweg, de Generaal Lemanstraat en minder intens de Borsbeeksebrug en Posthoflei. Deze in- en uitvalswegen (of poorten) van de stad zullen we visueel sterk accentueren. We spreken dan van stadspoorten.

Wijkverzamelwegen, ontsluitingswegen en woonstraten

De Boomgaardstraat behoudt haar functie als wijkverzamelweg maar doet ook dienst als ontsluitingsweg.

De Uitbreidingsstraat is bestemd voor lokaal verkeer.

Enkel aan de kantoren dient zij als beperkte ontsluitingsweg.

De Kimmelbergstraat blijft een wijkverzamelweg met beperkte ontsluiting. De straat willen we heraanleggen en het kruispunt met de Singel aanpassen.

De meeste andere straten krijgen het statuut van woonstraten. Het verkeer zal zoveel mogelijk geweerd worden uit de vijfhoek en omgeving (tussen Generaal Lemanstraat en Grotesteenweg). De Krijt- en Klokstraat en omgeving worden een verkeersluw gebied.

Kimmelbergstraat

Bewonersparkeren

In de toekomst willen we het bewoners-parkeren invoeren voor heel Berchem-Centrum. Leegstaande bedrijfsgebouwen kunnen eventueel aangewend worden voor bewonersparkeren.

Groene pleinen en straten

Hubertusplein

In de structuurschets willen we bestaande pleinen herwaarderen en met elkaar verbinden door verkeersluw straten. De Driekoningen- en Statiestraat schakelen zo'n aantal pleintjes aaneen. Als we de belangrijkste assen *verlanen*, kan men in de toekomst van plein tot plein

wandelen langs een groene route. Deze assen zijn: Vredestraat, de Villegasstraat, Uitbreidingstraat, Singel en Grotesteenweg.

Voor het rustoord Sint-Maria in de Vredestraat en het pleintje aan de de Villegasstraat komt een piazza of met andere woorden een verblijfsplein voor de buurt. Deze kan aansluiten op de wandelweg van de Victor Jacobslei met een attentiepunt aan de Statiestraat en verder lopend tot het pleintje aan de Sint-Hubertuskerk.

Als we de voetgangersbrug herinrichten zal de verbinding tussen het Villegaspark en de Wolvenberg aangenamer zijn. De ruimte tussen het Atheneum en het station delen we in als een recreatieruimte met eventueel een basketbal-, tennis- en een voetbalterrein, een ontmoetingsplaats voor kinderen en een parkzone die zich uitstrekt tot aan het station van Berchem.

Vredestraat

Wonen wordt aantrekkelijker: meer groen en betere woningkwaliteit

Comfortabele woningen in een groene omgeving zetten de hedendaagse trend, vooral voor jonge gezinnen. In deze nieuwe levensstijl staan rust, groen en kwaliteit voorop. We hebben alle mogelijkheden voor Berchem onderzocht en spelen volgende troeven uit:

- Het creëren van meer groen in de woongebieden: de bestaande binnentuinen worden beschermd en ontsloten naar de straatkant toe om als kijkgroen te dienen. In volgebouwde huizenblokken kunnen leegstaande of te koop aangeboden gebouwen opgekocht worden en tot binnentuinen omgevormd.

- Aan weerszijden van de winkelas kan de stad meerdere woningen aankopen en samenvoegen tot één kwalitatief woningbouwproject.

- De woonwijzer raakt steeds meer gekend onder de bevolking en is een belangrijke stimulans voor eigenaars om hun woning in goede staat te houden. Bij de woonwijzer kan immers iedereen terecht voor (ver)bouwadvies, info rond premies en ze lenen aan democratische prijzen materiaal uit. Daarom is het van groot belang dat de woonwijzer volledig ingeburgerd geraakt.

- We onderstrepen ook het belang van de particuliere woningrenovatie per bouwblok, de zogenaamde bouwblokrenovatie. De renovatieprojecten moeten voor de huurders wel een betaalbare woning blijven garanderen.

- Er gaat ook veel aandacht uit naar kleinschalige sociale woningbouw voor sociaal zwakkere groepen.

- De woonbuurten met een rijk historisch erfgoed moeten beschermd worden. Dit zijn de volgende straten: de Villegasstraat, Vredestraat en omgeving en de Victor Jacobslei. In de vijfhoek willen we de bestaande bescherming uitbreiden tot ongeveer aan de grens met de kantoorzone.

- De omgeving van het station en de vijfhoek kennen een grote kantoordruk. Daarom zullen we de woonfunctie in deze gebieden beschermen door een bestemmingsplan.

De winkelstraat krijgt drie functies

In de structuurschets delen we de Driekoningen- en Statiestraat op in 3 stukken. Rond het station willen we de handel en kantoren concentreren. Om de aangename woonsfeer in de Victor-Jacobslei door te trekken, kunnen de winkelpanden omgevormd worden tot woningen. Naar de Grotesteenweg toe ligt de nadruk op de uitbouw van buurtwinkels. Ook fysiek willen we deze indeling accentueren door het inrichten van pleintjes aan sommige kruispunten van de winkelas.

Project in uitvoering

Aan de hoek Vredestraat – Grotesteenweg komt een woonblok met een buurtplein dat over de Hoge Weg loopt en zo aansluit bij een renovatieproject van het oude schoolgebouw Willem Van Laarstraat. Zo kunnen twee pleinen ontstaan: een meer buurtgericht plein aan de Hogeweg en een meer stedelijk plein aan de Grotesteenweg. De twee pleinen sluiten nauw bij elkaar aan.

Groenenhoek

Woonstraten verkeersveilig maken

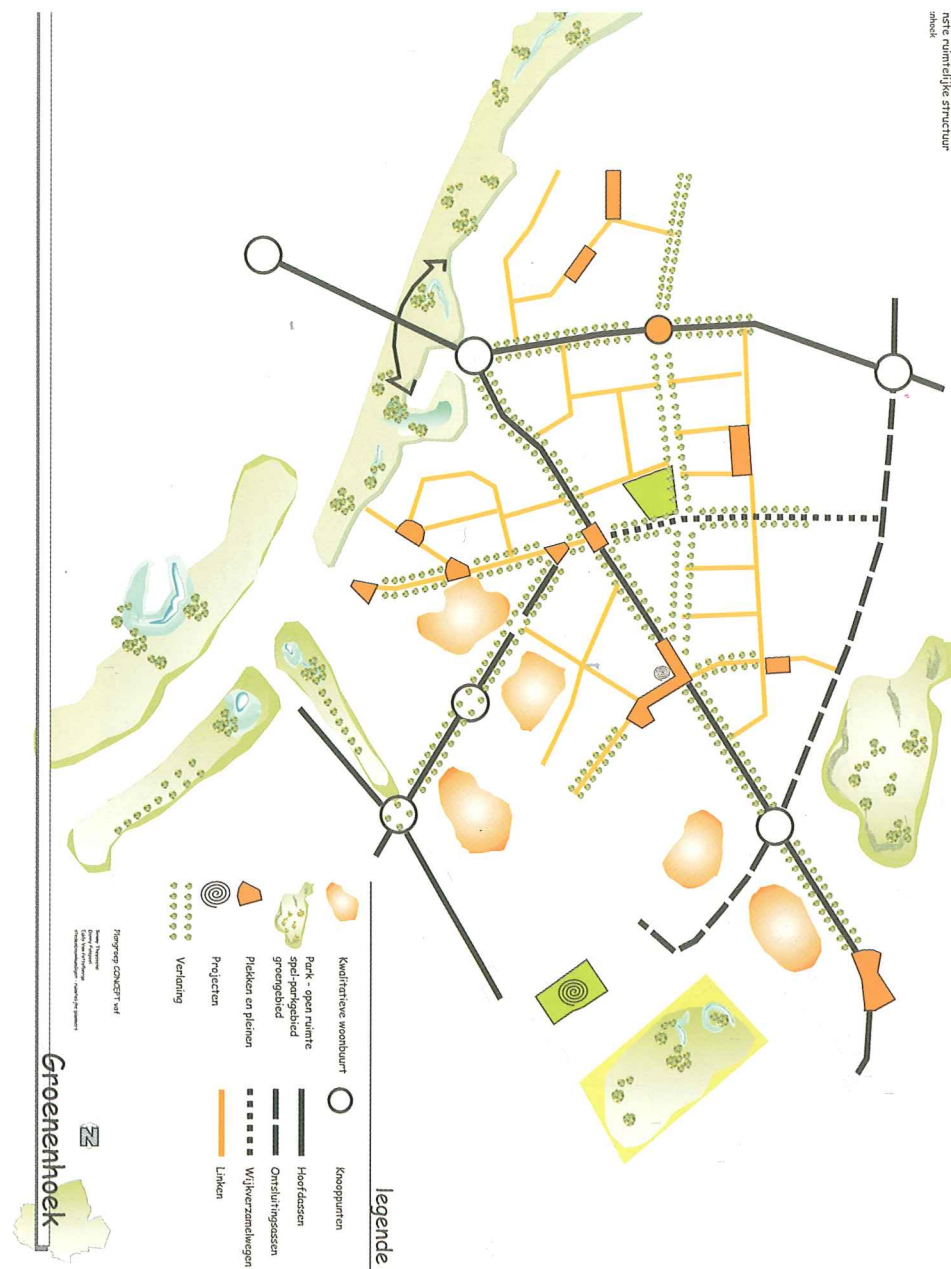
Sturen van in- en uitgaand verkeer

Ook voor Groenenhoek geldt als uitgangspunt het idee dat we het doorgaand verkeer zoveel mogelijk willen weren uit de woonstraten. Daartoe moeten de verkeersstromen in de wijk zoveel mogelijk verlopen via de Gitschotellei en Diksmuidelaan. Dit zijn uiteraard de twee grote in- en uitvalswegen van Groenenhoek. Daarnaast willen we het verkeer zoveel mogelijk leiden langs de volgende straten:

- Arbeidersstraat - Edelgesteentestraat
- Dianalaan
- Bikschotelaan
- Roderveldlaan
- Lode Van Berckenlaan tussen Diksmuidelaan en Vosstraat

De Bikschotelaan is een noodzakelijke ontsluitingsweg en wentelt het verkeer af op de twee invalswegen.

Geen doorgaand verkeer in woonstraten

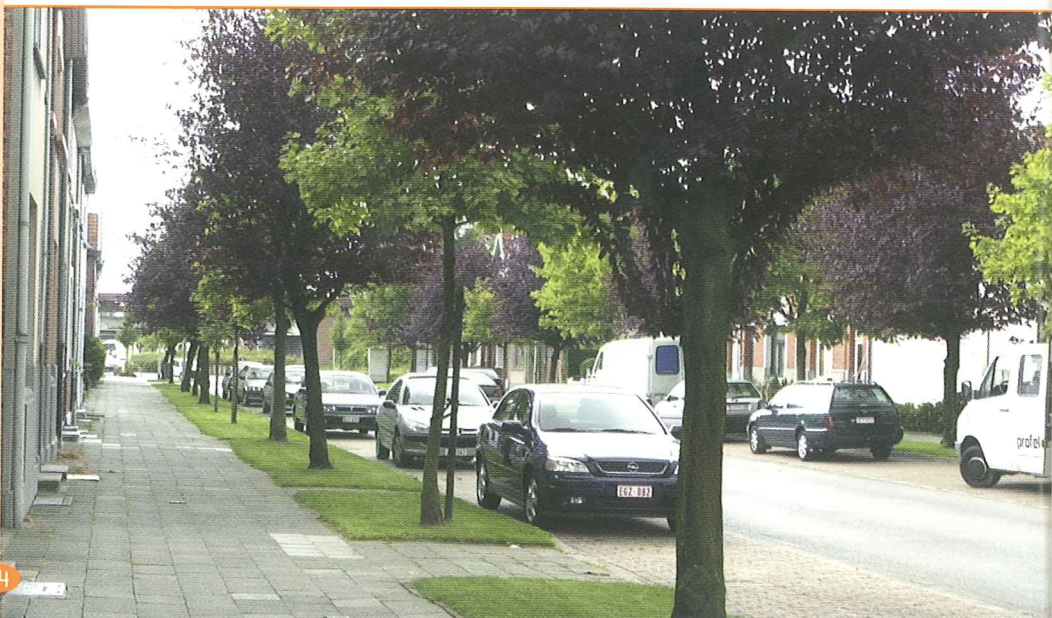
De andere straten zijn woonstraten en bestemd voor lokaal verkeer. Het is mits drastische ingrepen best haalbaar bepaalde woonbuurten verkeersluw te maken. Om dit mogelijk te maken is een veiligere en dus smallere rijbreedte nodig.

Ook door het aanpakken van kruispunten kunnen we de woonstraat-functie versterken. Volgende kruispunten zijn prioritair:

Borsbeeksebrug-Diksmuidelaan-Gitschotellei, Diksmuidelaan Bikschotelaan en Gitschotellei-Bikschotelaan.

We kunnen de oversteekbaarheid verbeteren en een pleintje voorzien. Volgende kruispunten kunnen ruimtelijk verkleind worden en met groenaanplanting kan men er pleintjes creëren: Diksmuidelaan-Lode Van Berckenlaan, Lode Van Berckenlaan-Edelgesteentestraat, Diksmuidelaan-Dianalaan en Bikschotelaan-Lode Van Berckenlaan. Groenenhoek krijgt een stedelijk plein aan de Gitschotellei-Dianalaan waar ontmoeting en verblijven, gecombineerd met winkelfunctie primeren.

Edelgesteentestraat

Groenenhoek krijgt groene hoekjes

Groenenhoek heeft een aantal mogelijkheden om terug wat groener te worden. Zo kunnen we de verkeersdragers opnieuw uitbouwen tot lanen (omzoomd door een dubbele bomenrij) en de bewoners stimuleren om hun voortuintje in oorspronkelijke staat te herstellen. Hier rond loopt momenteel het project: "Groenenhoek terug groen; weg met grijze voortuintjes!"

Voor de open, groene ruimtes zijn schaars in Groenenhoek. Daarom is het belangrijk dat we deze beschermen en inrichten als park-stadslandschap. De randzone aan de Diksmuidelaan is een mogelijke parkzone. Langs de winkelas, ter hoogte van de Bacchuslaan is er plaats voor een piazza.

Het Prieel

Meer huurwoningen voor senioren

Het aanbod van huurwoningen in de wijk is beperkt. Een groot aandeel sociale woningen en eigenaars staat tegenover een laag aandeel huurwoningen. Senioren vormen een grote en dus belangrijke doelgroep in onze maatschappij. We zouden grotere woningen kunnen omvormen tot kleinschalige huurappartementen voor ouderen. Wij dachten ook aan een pilootproject 'ouderen en wonen' waarbij vooral aandacht gaat naar het onderhouden en in stand houden van de woning. Dit kan in samenspraak met andere partners zoals het opbouwwerk, wijkkantoor en buurtbeheerbedrijf BerchOp. Het aantal voorzieningen voor ouderen, buiten De Meere, ligt aan de lage kant terwijl het aantal sociale woningen heel hoog ligt. Het plannen van bijkomende voorzieningen voor ouderen, gekoppeld aan thuiszorg, is nodig om de toekomstige behoefte op te vangen. Er zouden dienstencentra moeten uitgebouwd worden in de sociale woningcomplexen.

Een heraanleg van de winkellagen moet het wonen boven winkels helpen stimuleren.

Bijzondere aandacht gaat uit naar oudere woonwijken die aan renovatie toe zijn. Het gaat om de Arbeidersstraat en omgeving, en de oudere sociale woonwijken aan de Bikschotelaan.

